FENT CARRERANY

MARIA DE LA SALUT

Número 222 Any XIX FEBRER, 2005

ARRIBAREN ELS REIS

CONCURS DE CARROSSES

NEVADA DE DIA 26

Sumari

Editorial i sumari 2
Imatges d'un gener festiu 3
Les tonades de camp a Mallorca en DVD 4
El Consell de Mallorca a Maria 5
Raons per un sí a Europa 6
Si jo fos maltès 7
Document del PSM sobre la Constitució Europea 8
La Constitució Europea no defensa la insularitat 8
Adela Balears amb l'any de la Beata Francinaina de la Mare de Déu dels Dolors 9
Bullit de Notícies 10
Demografia. Telèfons d'interès 12
El temps. Horaris del tren 13
La poesia de l'amo en Llorenç 13
Torna la caverna a Maria? 14
Queixa d'atenció lingüística 15
Què hem fer? Vendre ses cases i anar de lloguer! 15
Anar a l'ull al bou amb l'ELA -XXII- ... 16
Fotos antigues 18
Any de neus 19
Rebuts de l'any 2005 20
Activitats de l'Associació Cultural Fent Carrerany per a l'any 2005 20
La primera excursió de la temporada .. 20

FOTOGRAFIES:
Magí Ferriol
Joan Gelabert
Nadal Josep Ferriol
Mireia Ferriol

EDITORIAL

Quan aquest número de la revista arribi a les vostres mans, si no hi ha hagut cap sorpresa grossa, a Maria tendrem batle nou. Per mor del pacte subscrit entre el PP, UM i el regidor trànsfuga Jaume Mestre, que va ser qui va possibilitar la moció de censura, ara la batlia correspondrà al candidat del PP. Seran dos anys i mig els que comptaran amb la presència com a batle d'Antoni Mulet. Les darreres notícies arribades parlen de fer el plenari de canvi de batle el matí. Malament començaran les coses si no deixen que el poble assisteixi a l'esdeveniment i s'ho fan de manera que només ells i tots els que de Palma els vendran a agombolar, surtin a la foto. Més enllà de les mocions de censura el nomenament d'un batle és un exercici de democràcia i una festa de la qual n'haurien de participar el major nombre possible de ciutadans de Maria.

Ja sabeu que diumenge dia 20 de gener els ciutadans i ciutadanes majors d'edat estam convocats a expressar-nos sobre el nou tractat de la Unió Europea. Un vot que s'ha d'expressar en llibertat i en consciència, sabent que ens hi jugam amb aquest nou tractat. A les pàgines d'aquesta revista hi trobareu arguments a favor del SÍ i arguments a favor del NO, tots dos respectables i tots dos defensats amb vehemència i amb criteris ben mesurables. Si anau a votar ho hauríeu de fer després de saber els pros i contres d'aquest nou tractat. Més que deixar-se guiar per la orientació ideològica d'aquells que us demanen el vot en un o altre sentit, el que hauríeu de fer és intentar conèixer els tres bàsics d'aquest nou Tractat, i si considerau que heu de votar, endavant!

La gent que feim la revista tenim la nostra opinió sobre aquest Tractat i no ens n'hem estat d'expressar-ho. Hi tenim moltes reserves, ja que consideram que ens deixa molt al marge, nacionalment parlant, a més d'estar ple de mancances en política social, ambiental, d'eliminació de la cursa armamentística, etc. Però, tal com dèiem abans, la darrera paraula la té sempre el ciutadà amb el seu vot exercit de manera lliure i a consciència.

EQUIP DE REDACCIÓ:

Magí Ferriol Bauzà
Joan Gelabert Mas
Joan Gual Bergas
Miquel Morey Mas
Onofre Sureda Ribas

HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO:

Francesc Vicens, Cosme Bonet, PSM-EN, Pere Sampol, Adela Balears, Antoni Gelabert Mas, Llorenç Font Dalmau, Joana Pastor i Miquel Jordan i Ronsano.

EDITA: Associació Cultural FENT CARRERANY
Sant Miquel, 11 07519- Maria de la Salut

IMPRIMEIX: Gràfiques SIBA
Santa Margalida

Nº DEPÒSIT LEGAL: PM-457/1986

Lloc Web:
www.telefonica.net/web2//fentcarrerany
correu electrònic:
fentcarrerany.apfm@premsaforana.com

La redacció de Fent Carrerany no es fa responsable de les opinions dels qui hi escriuen

IMATGES D'UN GENER FESTIU

Arribada dels Reis Mags, a Sa Plaça. Es dirigiren a l'Ajuntament i feren un parlament des del balcó

L'Escola de Música féu un taller de ximbomba i cant amb ximbomba. Aquí els teniu cantant vora el fogueró.

Enguany hi hagué una bona participació a les beneïdes i al concurs de carrosses. Aquesta fou la guanyadora.

La carrossa del grup d'Esplai Es Rebrot guanyà el tercer premi del concurs de carrosses.

Aquesta vegada l'AMPA féu el fogueró el dia de Santa Sebastià, por motius de calendari.

El dia escolar de la No-Violència i la Pau, fou recordat pels alumnes de l'escola amb una cançó adient.

Les tonades del camp a Mallorca en DVD

Amb el títol "Les Tonades de feina a Mallorca" acaba de sortir editat un estudi etnogràfic sobre les tonades del camp en format DVD. Subvencionats pel Consell de Mallorca, Jaume Ayats, Antònia Maria Sureda i Francesc Vicens han realitzat aquesta tasca durant dos anys. Aquest equip d'investigació ha alternat el treball de camp amb l'estudi crític del fenomen social que suposa aquesta manifestació musical de la nostra cultura. Aquest DVD és el resultat d'un treball de recerca previ que es remunta al novembre de 2003 i que ja fou presentat al seu moment (i que actualment es troba dipositat a l'Arxiu del So i de la Imatge del Consell de Mallorca).

Ara tenim els resultats disponibles en una obra amb pretensions divulgatives on els entesos i els no tan entesos hi trobaran material del seu interès.

D'esquerra a dreta: Guillem Ginard, director general de Cultura del Consell de Mallorca, Jaume Ayats, Dolça Mulet, Consellera de Cultura, Antònia Maria Sureda i Francesc Vicens.

El DVD està estructurat en 3 parts:

- La primera presenta un mapa de l'illa de Mallorca que des d'un criteri geogràfic pretén mostrar l'àmbit de cobertura de la recerca.

- La segona part és un mostrari d'exemples audio i vídeo de cada una de les tonades que es realitzaven a Mallorca per cada una de les feines del camp. Aquesta secció està organitzada en les tonades relatives a les feines del cicle del cereal (llaurar, segar i batre) i les relatives als arbres fruiters (tomar ametlles, collar figues, etc. …).

- La tercera part fa referència als resultats de la recerca i és aquí on hi trobarem informacions relacionades amb aspectes estètics, terminològics, socials, qüestions de gènere, alternatives a la notació convencional acadèmica (sonogrames), etc. …

Mapa de Mallorca amb les localitats on s'ha fet la recerca

Per a l'enregistrament d'aquest DVD han participat una vintena de cantadors de tota l'Illa. Alguns de molt de renom com l'amo en Xesc de Son Cloquis (Maria de la Salut), Antoni Paulo (Calonge) o els cantadors de Muro i Sa Pobla habituals en els espectacles folklòrics; fins a cantadors més discrets que no han participat mai d'aquests espectacles però que el fet de cantar fent feina ha estat quelcom ben integrat dins les seves vides com és el cas de Miquel Fiol (St. Joan), Salvador Penya (Vilafranca), Andreu Bonet (Ses Salines), Catalina Colombram i Toni Ferriol (Maria de la Salut) o Guillem Alomar (Llubí).

Moment de la presentació del DVD per part de Jaume Ayats, amb els mariandos Catalina Colombram i Toni Ferrio a la pantalla.

Amb aquest conjunt de cantadors s'ha pretès donar un panorama ampli del fenomen sonor vinculat als seus aspectes extramusicals que configuren aquesta part de la cultura rural mallorquina i com aquests elements es veuen reflectits en les maneres de cantar les tonades. El conjunt del producte presenta un material interactiu i divulgatiu que ens permetrà veure tots els documents d'una manera continuada, talment com si fos un reportatge audiovisual, o fer consultes puntuals mitjançant el comandament a distància .

Finalment, cal dir que aquest DVD es de distribució gratuïta i que es pot sol·licitar a les dependències del Consell de Mallorca ubicades a l'edifici de La Misericòrdia de Ciutat.

EL CONSELL DE MALLORCA CELEBRA EL SEU CONSELL EXECUTIU I LLAVORS FA UNA RODA DE PREMSA A MARIA

El passat dia 24 de gener, el Consell de Mallorca celebrà a Maria, més concretament a la Casa de Cultura del carrer de Sant Miquel, el seu Consell Executiu. Acabat aquest tingué lloc una roda de premsa en la qual la presidenta del Consell de Mallorca, Maria Antònia Munar, explicà les principals inversions dels diferents departaments del Consell a Maria. D'entre elles, la que crida més l'atenció pels veïnats de Maria és l'obertura del camí Creuer, amb un nou vial que unirà la carretera de Sineu a Maria amb la que va de Maria a Santa Margalida, sense haver d'entrar al pòble.

A continuació teniu la informació que ens passà el Consell de Mallorca.

Maria Antònia Munar, assenyalant sobrer el mapa, les millores en les carreteres de Maria a Sineu i de Maria a Santa Margalida

Consell de Mallorca

EL CONSELL EXECUTIU DEL CONSELL DE MALLORCA INFORMA QUE S'HAN COMPROMÈS INVERSIONS I ACTUACIONS EN EL MUNICIPI DE MARIA DE LA SALUT PER UN IMPORT DE MES DE 1.400.000 EUROS, EN EL PERIÒDE 2004 – 2006.

PRESIDENCIA

- Actuacions del Consorci d'Informàtica Local . 676 euros.

DEPARTAMENT DE CULTURA

- Obres en el Centre Cultural: 30.000 euros.
- Subvenció per activitats culturals: 7391 euros.
- Subvenció per actuacions en arxius i biblioteques: 5.122 euros.
- Activitats culturals per Nadal: 3.450 euros.
- Edició del llibre "Confidències Adolesc.": 1.749 euros.
- Circuit de música jove: 973 euros.
- Despeses papereria: 900 euros.
- Circuit de música nostra. 503 euros.
- Circuit arts escèniques: 300 euros.

DEPARTAMENT D'OBRES PÚBLIQUES

- Millora carretera entre Sineu i Maria de la Salut (PM-351): 306.980 euros.
- Enllaç de la carretera de Sineu (PM-351) a Maria de la Salut.: 325.252 euros.
- Millora de l'asfaltat de la carretera PM-352 de Maria de la Salut a la carretera de Santa Margalida (PM-334): 105.600,- euros-

DEPARTAMENT DE TERRITORI

- Informe favorable de la modificació puntual de la Normes Subsidiàries de Maria de la Salut per tal de crear un equipament escolar i un PAC.

DEPARTAMENT DE COOPERACIÓ LOCAL

- Conveni per millora de l'enllumenat públic: 413.056 euros.
- Conveni per la condicionament del camí de Son Niell fins a ses cases: 33.858 euros.
- Reforma de la Casa de la Vila (POS): 53.217 euros.
- Accions de difusió de l'Agenda Local 21: 1.051 euros.
- Subvenció per a la Fira del Mercat d'ocasió: 1.063.72 euros.
- Compra de cobrecontenidors dintre del programa de gestió de residus: 2875 euros.
- Obres complementàries a l'edifici de "Ca Ses Monges": 84.327 euros.
- Condicionament de voravies i carrers: 39.979 euros.

DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT I NATURA

- Restauració del Molí d'en Cotó: 21.690 euros

DEPARTAMENT DE PRESIDÈNCIA

- Oficina itinerant d'informació turística: 12.000 euros.

OPINIONS SOBRE LA CONSTITUCIÓ EUROPEA

RAONS PER UN SÍ A EUROPA

Sens dubte la cornvocatória del referendum sobre el Tractat de la Constitució Europea representa una fita històrica, el que no puc afirmar és si es tracta de la culminació d'aquest procés tan llarg que va començar amb el Tractat de Roma el 1957, o simplement una passa més cap una vertadera Europa unida. Personalment preferiria això darrer. En tot cas la Constitució Europea millora el Tractat de Niça en molts de sentits, i crea un nou escenari en que la Unió Europea és "més Europa" que mai. Encara que només fos per això, per donar una decidida passa endavant en el camí de unitat, aquest Tractat de la Constitució Europea mereix el meu vot favorable dia 20 de febrer.

S'ha dit que es convoca a votar la Constitució Europea sense que la gent en tengui informació. La. veritat es que hi ha més informació que mai sobre Europa a l'abast dels ciutadans no sols de l'estat espanyol sinó de tota la Unió. A internet, per mitjà de programes a la televisió, en fi, emprant els molts mitjans que ofereix el món de la comunicació en aquest segle XXI.

Peró és que la Unió Europea, així com la tenim ara, és molt difícil d'explicar i d'entendre. No és un estat pròpiament dit, sinó un àmbit de cooperació entre estats. Un àmbit que va néixer en el terreny econòmic de la CECA (Camunitat Europea del Carbó i de l'Acer) o l'Euratom, però que ha esdevingut un. gegant econòmic, un mercat únic, amb una moneda comú des de Portugal fins a Finlàndia. Qui hauria dit fa menys de cent anys que Alemanya i França anirien del bracet després de segles d'enfrontaments, de guerres que han sagnat aquest vell continent?

Aquell plantejament economicista i possibilista va anar més enllà quan es va crear la "Política Exterior i de Seguretat Comuna". Ara amb aquesta Constitució encara s'avança més, es crea un Ministeri d'Afers Exteriors que ha de donar major pes i major protagonisme a l'opinió europea en els fòrums internacianals. Estareu d'acord amb mi si vos dic que avui en dia és més necessari que mai tenir un punt de vista "europeu" a nivell internacional. Amb aquesta Constitució avançam en aquest sentit.

També unim més Europa des del moment que es creen mecanismes més àgils de presa de decisions, dins la complexitat d'una Unió Europea a on conviuen el Consell Europeu, el Parlament i la Comissió. Es dóna més pes al Parlament Europeu, donant més legitimitat a la Unió, s'incorpora el dret d'iniciativa legislativa popular, es crea una ciutadania europea que s'incorporarà a més de "ciutadania nacional" ara existent

La Unió Europea es dota per primera vegada d'una Declaració de Drets, la Part II de la Constitució que votarem dia 20 de febrer, un text que incorpora drets socials, drets dels treballadors, de les persones majors, de les persones amb discapacitats, anant més enllà que qualsevol Declaració de Drets fins ara.

En definitiva, no és un Tractat més, no és senzill d'explicar i d'entendre, però sens dubte és una passa positiva no ja pels estats que són membres de la Unió, sinó per totes les persones que formam part d'aquesta ciutadania europea, que té molt a dir, a favor d'una política internacional pacifista, a favor d'unes polítiques estatals que garanteixin els drets socials, en defensa d'un model de democràcia i d'estat que Europa ha construït sobre una història de sofriment i de drames personals. Aquesta Europa és a la que hem de dir sí, amb les seves mancances, que alguna n'hi haurà, és obvi, però amb la convicció que és tan sols una passa més d'un llarg camí que des de 1957 a ara ha duit al "vell continent" el període més llarg de pau í estabilitat de la seva llarga, llarguíssima, història. Aquestes són les meves raons, les raons d'un vot en positiu.

Cosme Bonet.
Conseller insular pel PSIB-PSOE

Si jo fos maltès...

Al darrer número de la revista vaig intentar argumentar el meu vot negatiu a la consulta que es farà aquest mes de febrer sobre la Constitució Europea. A més del ja conegut tractament, injust i absolutament discriminatori que es fa a la nostra llengua (amb l'única diferència, presentada com una gran passa pel partit nacionalista espanyol PSOE i com un excés pel partit nacionalista espanyol PP, que ara ens podrem adreçar a les institucions europees en català i que ells prèvia traducció del nostre document al castellà, a càrrec del nostre estat tutelar, ens hauran de contestar... en català. I s'ha acabat), ara voldria insistir en un tema tot just insinuat a l'altre article.

Si en lloc de votar com a mallorquí , votàs com a maltès, ho tendria molt més fàcil. També votaria que NO, és clar; però aquest NO no seria pel fet de no considerar-me un ciutadà de primera com els altres, sinó que tendria un sentit molt més de denúncia de la manca de contingut social i de perpetuació de determinades injustícies que aquesta nova Constitució avalarà si surt aprovada. Una Europa construïda a la mida i amb la veu dels estats, dels poders econòmics i que no alterarà per res les situacions d'injustícia que ara mateix es produeixen i que tant ens afecten com a ciutadans d'una illa com Mallorca.

Parlàvem de Malta, d'aquesta illa enmig de la Mediterrània, que té la meitat de la població de les Illes Balears, amb un territori més petit que Menorca i que entrarà a Europa per la porta gran. A més de disposar d'un Comissari Europeu, de 5 eurodiputats al Parlament, de 3 vots al Consell de la Unió Europea, d'1 representant al Consell del Banc Central Europeu, etc., tendrà, a més, la sorprenent xifra de 77 Acords Especials amb la Unió Europea. Sí, ho heu llegit bé. 77 acords bilaterals, que donen un tracte de privilegi a Malta per tractar-se d'un territori insular. Com Mallorca, és clar. El problema, és que Malta parla de tu a tu a Europa, perquè és un estat. I Mallorca, senzillament no parla. No té cap tipus de representació directa a Europa. L'Estat espanyol, aquell estat que ens hauria d'avalar i preocupar per nosaltres, no ha aconseguit cap d'aquestes excepcions. I compartim la majoria dels mateixos problemes que té Malta: superpoblació, problemes d'abastiment de matèries, limitació dels recursos naturals propis, problemes de transport entre illes, encariment de l'habitatge per la compra de segones residències per ciutadans europeus de major poder adquisitiu, economies que depenen sobretot del sector serveis, turisme, etc.

Sabíeu, per exemple, que a Malta no s'aplicarà l'IVA al transport de passatgers, ni als vols internacionals, ni als vols entre les illes malteses, o que el transport de productes agrícoles entre les seves illes compta amb un règim d'ajudes? Sabíeu que només els pescadors de Malta amb llicència podran pescar en una zona de 25 milles al voltant de l'illa? Sabíeu que per adquirir un habitatge a Malta, els ciutadans no maltesos hauran d'acreditar un mínim de cinc anys de residència a l'illa?

I de tot això, Mallorca, què? Res de res. Fins i tot les Illes Canàries (que aquestes sí que tenen pes a Madrid, amb uns diputats propis que valen el seu pes en or) han aconseguit un seguit de beneficis amb l'aprovació d'un Estatut Permanent per a les Regions Ultraperifèriques. Per a Mallorca, res. No comptam. Només valem com a font de riquesa per a un estat que ens muny fins a la darrera gota i que ens regateja fins al darrer cèntim, fins i tot per solucionar els problemes més elementals i urgents: sanitaris, escolarització, atenció social als més desprotegits, infraestructures viàries, etc.

I és que no som Malta. No som estat. Estam diluïts dins un estat. I a Europa no pintam res. Com si no hi fóssim.

I com que no som maltès i no em puc permetre el luxe de dir NO a aquesta Europa, tenint ben coberta la meva quota nacional de ciutadania europea, hauré de dir NO a aquesta constitució europea com a ciutadà d'un territori petit, insular, negat de tot reconeixement nacional en aquesta constitució, i hauré de dir NO com a ciutadà que creu en un altre espai de convivència, on valors com la igualtat en drets i en deures estan al servei de tothom, de tots els ciutadans, i que en el seu si ja no marca entre ciutadans de primera i de segona. I diré No, sense preocupar-me gaire si hi ha gent, absolutament contrària a la meva visió del món, que també diu no, però per altres motius; de la mateixa manera que aquells que diuen sí, no tots són comparables, en intenció, al sí que faran els banquers, els presidents de les multinacionals, els especuladors de torn o determinats polítics que formen part de la negritud més accentuada de la classe política de per aquí o de per allà.

I em sap molt de greu.

Joan Gelabert Mas

Document del PSM-EN de Mallorca sobre la Constitució Europea

El PSM és un partit europeista que posa l'accent en la construcció d'una Europa dels Pobles. És precisament per aquest europeisme que el PSM no donarà suport a aquest Tractat Constitucional i demanarà el vot negatiu a la ciutadania.

- Aquest Tractat Constitucional no és una autèntica constitució i no s'ha duit a terme cap procés constituent. Aquest tractat Constitucional no emana del Parlament Europeu ni d'un procés ampli de participació.

- Aquest tractat no respecta el principi de divisió de poders. Es perpetua el dèficit de legitimació democràtica de les institucions europees.

- El tractat no reconeix els drets nacionals ni lingüístics dels pobles sense estat. Es perd l'oportunitat d'articular una autèntica cambra dels pobles i les regions d'Europa.

- Es renuncia a la possibilitat que Europa tengui una política social comuna. La política social continuarà essent competència dels estats membres. Seguiran les desigualtats de pressuposts, serveis i salaris entre els estats membres.

- No es considera l'oficialitat de la llengua catalana. Si realment i posteriorment s'aprova el Memoràndum presentat per l'Estat espanyol, la llengua catalana no tendrà una oficialitat plena (restarà com una llengua de segona amb menys drets que el castellà)

- El Tractat Constitucional no considera una perspectiva socialment progressista que desenvolupi una economia social de mercat. El Tractat respon a una perspectiva neoliberal que desenvolupa els continguts d'una economia lliure de mercat.

- El Tractat resta en silenci davant el reconeixement del dret a l'autodeterminació de les nacions sense estat i no preveu la possibilitat de l'anomenada ampliació interna.

- El Tractat no garanteix la participació de les regions. Qualsevol entitat subestatal, per molt alt que sigui el seu nivell d'autogovern, queda supeditada als estats. El seu grau de participació comunitària dependrà de la voluntat de cada estat membre.

- El Tractat no reconeix el fet insular. Ni tan sols hi ha una declaració d'intencions que doni cabuda a la possibilitat de regular tractaments específics dels territoris insulars de la UE.

- S'esvaeix el somni de construir una Europa dels Pobles. La Unió europea es consagra, amb totes les conseqüències, com a l'Europa dels Estats.

- La política exterior, de defensa i seguretat de la UE és molt deficient i sovint respon a un concepte de bunkerització d'Europa o a interessos politicoestratègics.

El posicionament del PSM no és ni contra Europa, ni contra el fet que Europa tengui una Constitució. Ben al contrari, el nostre posicionament crític neix d'un SÍ a Europa i expressa la decepció davant un Tractat Constitucional que redueix la Unió Europea a una associació d'estats que nega el reconeixement i la paraula a les nacions sense estat. Precisament perquè volem més Europa i una Unió Europea realment política, democràtica, social i de pobles lliures, no acceptam aquesta "Constitució" que se'ns imposa des de dalt, que no ens deixa participar en la seva gestació i que no ens reconeix per allò que som.

La Constitució Europea no defensa la insularitat

En plena campanya institucional a favor del si a l'anomenada Constitució europea, que no és tal, sinó un Tractat entre els estats membres, el PP, el PSOE i UM han anunciat el si al referèndum del 20 de febrer. El principal argument per sol·licitar el si dels ciutadans de Balears és perquè la Constitució europea defensa la insularitat. Res més fals, com veurem a continuació.

La única referència que es fa a la insularitat és a l'article 222 que diu: "...la Unió intentarà reduir les diferències entre els nivells de desenvolupament econòmic de les distintes regions i el retràs de les regions menys desafavorides. Entre les regions afectades es prestarà especial atenció a les zones rurals, a les zones afectades per una transició industrial i a les regions que pateixen desavantatges per una transició industrial i a les regions que pateixen desavantatges naturals o demogràfiques greus i permanents com, per exemple, les regions septentrionals amb una escassa densitat de població i les regions insulars, trasfrontereres i de muntanya."

Queda clar, el terme "regions insulars", s'emmarca en el context de promoure el desenvolupament de les zones deprimides i amb decreixement demogràfic. No és el cas, per tant, de les Illes Balears, que no es poden considerar zona deprimida, encara, ni amb problemes de pèrdua de població, més be el contrari.

On si hi ha un reconeixement explícit del fet insular, amb mesures concretes per combatre els efectes nocius que provoca, és a l'article 424, el qual cita les Illes Canàries, a més de Guadalupe, la Reunión, les Azores i

Madeira: "...el Consell d'Europa adoptarà, a proposta de la Comissió, lleis, lleis marc, reglaments i decisions europees orientades, en particular, a fixar les condicions per a l'aplicació de la Constitució en aquestes regions, incloses les polítiques comunes... la política duanera, la política fiscal, les zones franques, les polítiques agrícola i pesquera, les condicions d'abastiment de matèries primes i béns de consum especials, les ajudes públiques i les condicions d'accés als fons amb finalitat estructural i als programes horitzontals de la Unió". Aquí hi ha substància, un reconeixement explícit per tal de compensar els problemes que la insularitat, i la distància, generen a aquestes regions europees. Però, per a les Illes Balears, res de res.

Perquè, idò, Partit Popular, PSOE i UM enganyen els ciutadans de Balears volent fer-los creure que la Constitució europea reconeix que s'han de fer excepcions a les Illes Balears per mor de la seva insularitat? Jaume Matas arribà a proposar un nou Règim especial i fiscal per a Balears emparat en la nova Constitució europea. Francesc Antich ha qualificat d'error l'anunci del no per part del PSM i altres partits. D'Unió Mallorquina no val la pena parlar-ne, molt més quan la Constitució europea exclou taxativament el català de les llengües oficials de la Unió. Perquè, idò, aquests partits ens volen fer combregar amb rodes de molí?. Perquè aproven uns pressuposts generals de l'Estat que, any rera any, marginen els ciutadans de Balears? Perquè han comdemnat les Balears a tenir el menor pressupost per càpita de l'Estat? Perquè consenten la gravíssima espoliació fiscal que patim a Balears? La resposta és la mateixa de sempre: perquè estan totalment subordinats a les seves centrals. La seva funció consisteix, essencialment, en justificar les decisions que prenen els seus partits a Madrid, encara que siguin perjudicials pels nostres interessos.

Però que ens vulguin fer empassar una Constitució que no reconeix un dret bàsic de qualsevol poble, la llengua, o que gira l'esquena a les necessitats vitals de sectors econòmics essencials, ja passa de mida. Com sobreviuran els agricultors de Balears a una Política Agrària Comuna, aplicada sense excepcions a Balears? Com podran competir els nostres industrials i comerciants, davant una allau de productes incentivats per la Unió europea i els Estats Units? Com aplicarem mesures ambientals, vitals per a la subsistència del turisme, quan quedem exclosos dels Fons de cohesió, sense capacitat financera pròpia perquè els nostres impostos es gasten a la península? No, senyors del PP, PSOE i UM, no existeix cap motiu que justifiqui un si de les Illes Balears a una Constitució que ens ignora pel fet insular i ens margina per qüestions de llengua.

Sense cap dubte, el ciutadà de Balears que voti aquesta Constitució serà perquè no l'ha llegida. I el polític de Balears que promogui el si a aquesta Constitució no defensa els interessos dels seus ciutadans, més bé els traeix. I ja comença a ser hora de dir les coses pel seu nom..

Pere Sampol, portanveu del PSM-Entesa Nacionalista al Parlament de les Illes Balears

ADELA BALEARS AMB L'ANY DE LA BEATA FRANCINAINA DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS

27 de febrer de 1885 – 27 de febrer de 2005

Amb motiu del cent cinquanta Aniversari de la mort de la TIA XIROIA, ADELA BALEARS vol sumar-se amb tot el respecte a la commemoració que els mallorquins celebrarem enguany per recordar amb aquesta pietosa i devota sancellera dels ulls tranquils, estimada en tota l'illa.

Serveixi doncs la present pàgina com humil record envers SOR FRANCINAINA CIRER I CARBONELL que ens ha transmès mitjançant la seva vida L'AMOR A DÉU i L'AMOR ALS GERMANS.

MOLTES GRÀCIES SOR FRANCINAINA!!

BEATA FRANCINAINA
DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS

BULLIT DE NOTÍCIES

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE DE N'EULÀLIA M. CARBONELL I FERRIOL

Amb una aula de la Casa de Cultura plena, la jove mariera Eulàlia M. Carbonell i Ferriol presentà dia 2 de gener i en el marc del programa de festes, el seu primer llibre de poemes, ***Confidències adolescents***, davant la gent del seu poble. Aquesta publicació, que compta amb una portada obra de na Francisca M. Bergas Mas, és, de fet, un recopilatori de tots aquells poemes que han marcat l'adolescència de la jove poetessa. Tal com s'encarregà de dir el batle en la presentació de llibre, la seva publicació ha estat possible gràcies a les ajudes a publicacions del Consell de Mallorca. A més de les paraules del batle i de l'autora, la seva germana petita en llegí el pròleg, el seu pare un poema i una amiga un altre poema. Al final es repartí un exemplar gratuïtament a tots els assistents.

És d'agrair que hi hagi joves que encara se sentin atrets per la força de la paraula i s'atreveixin a despullar-se literàriament mostrant les seves primeres provatures poètiques.

Enhorabona Eulàlia i endavant!

KENDON GLASS, D'AUSTRÀLIA, FA LA VOLTA AL MÓN EN BICICLETA

I com que Maria li venia de pas hi féu una aturada i una xerrada amb tots els al·lots de Primària de la nostra escola. Amb el seu castellà en fase d'aprenentatge i amb ajuda dels coneixedors de la llengua anglesa, els explicà que fa quasi tres anys que és fora de casa. Amb la seva bicicleta i amb estris molt poc pesats ha recorregut tot Amèrica del Sud i d'allà es desplaçà a Espanya. Per Mallorca està fent un recorregut per diferents pobles i escoles, mostrant imatges del camí que ha fet i de les experiències que ha viscut. Ara, ja torna cap a casa, però per això encara ha de travessat tot Europa i Àsia, fins arribar a Malàisia, des d'on, amb vaixell, tornarà a

Austràlia. Sort, salut i bon retorn a casa, Kendon!

ALGUNS SENTIREN EL TERRATRÈMOL

El passat dia 21, en divendres concretament, alguns veïns del poble es despertaren quan faltaven pocs minuts perquè fossin les tres de la matinada, perquè sentiren renous forts, secs, amb moviment de cristalls. Els renous no es repetiren i es tornaren a dormir. Durant el dia la cosa fou comentada amb estranyesa, sobretot entre els que no havien sentit res. L'endemà per la premsa vàrem saber que s'havia registrat un terratrèmol, amb epicentre a Sant Joan, de 3,5 graus de l'escala Richter.

UNA FOTO DE MARIA AL CALENDARI DE LA CAIXA RURAL

El calendari de la Caixa Rural de Balears d'enguany, el mes de febrer està il·lustrat amb una foto de Maria. Es tracta d'una vista del Molí de Can Cotó, feta des de la part de la farinera i amb la serra de Tramuntana al fons. Ens agrada que les entitats que fan aquestes coses trobin adient treure alguna imatge del nostre poble, imatge perduda i recuperada, de la qual en podem estar orgullosos.

BULLIT DE NOTÍCIES

N'ANTÒNIA MARIA SUREDA AL PERÚ

Un grup de cinc joves mallorquins participen a un programa educatiu de cooperació internacional a través de la Delegació Diocesana de Missions del Bisbat de Mallorca. Tres, des del passat 27 de gener, partiren cap al Perú, concretament a Pachacamac i dos el 28 de gener a Santo Domingo. Dels que són al Perú hi ha la mariera Antònia Maria Sureda Colombram.

SOPAR SOLIDARI DELS QUINTOS

El passat divendres dia 28 de gener, els quintos d'enguany, convocaren els veïnats de Maria a un sopar solidari per recaptar diners en favor de les víctimes del tsunami. Idò bé, la convocatòria fou tot un èxit, ja que hi acudiren més de dues-centes persones. Els quintos volen fer arribar el seu agraïment a totes les entitats i particulars que han col·laborat amb el sopar, ja sigui aportant regals per rifar, com assistint personalment a Ses Torres, que és on tingué llocel sopar solidari.

HAN COMENÇAT LES OBRES AL POLIESPORTIU

Al manco una màquina ha començat a fer-hi feina per allà. Ha aixecat el pis com a passa prèvia a posar el pilars que han d'aguantar el cobriment. Encara que pareix que no tenen gaire pressa. Deu ser que aquesta obra que fa tants anys que es començà a dissenyar, neix amb el signe del retard i de la lentitud. En saber-ne més continuarem informant.

ELS REIS D'ORIENT I LA SOLIDARITAT... EN CASTELLÀ

La primera, la dels Reis. Sembla ser que la valoració que alguns mallorquins senten per la seva llengua i cultura, també ha arribat al món màgic dels Reis d'Orient. Quan dia 5 de gener Ses Majestats envestiren sobre el balcó de la Casa de la Vila el seu discurs en castellà, al·legant que no sabien expressar-se en la llengua dels nins de Maria, no s'adonaren del mal que feren, ni de la valoració que feien d'ells mateixos. Quina llàstima que aquestes coses encara passin avui en dia!

La segona galtada arribà a finals de mes. Alguns dels participants a la marató d'spinning que es va fer el darrer cap de setmana a Sineu i que comptà amb una nombrosa participació de veïnats de totes les poblacions dels voltants, ja que l'objectiu era recaptar doblers per als afectats pel tsunami, es trobaren que els indicacions dels monitors es feien en castellà. Deixant de banda la lògica més elemental, i el lloc on se celebrava, sembla ser que la solidaritat dels mallorquins sempre s'expressa renunciant a l'ús de la llengua pròpia. I que en som de bons al·lots!

LES REUNIONS DE LA CÚPULA D'UM I LA PROPAGANDA MEDIÀTICA

Abans que el batle d'UM deixi la vara de batle al candidat del PP, la cúpula d'UM va fer una posada en escena a Maria, per deixar clar qui ha tengut la paella pel mànec, al nostre poble, aquest darrer any i mig. Només hi faltà que es fes una processó i que la senyora presidenta aparegués sota pal·li. Llàstima que els partits de l'oposició al Consell li recordassin a la senyora presidenta, que a Mallorca hi ha altres pobles on es necessiten actuacions concretes, encara que no estiguin governats per UM. No hi ha res com saber remenar bé les cireres i fer-se veure en el moment oportú per treure rendiments excel·lents.

DEMOGRAFIA

ENS HAN DEIXAT:

Madò Joana Maria Castelló Amengual morí el passat dia 8 de gener a l'edat de 83 anys. Vivia al carrer Villalonga, número 6.

El passat dia 17 de gener morí madò Magdalena Tugores Gayà, Madò "Magdalena Parrica". Tenia 91 anys i vivia al carrer de Sa Raval, número 212.

L'amo en Gabriel Ribas Mas ens deixà el passat dia 29 de gener a l'edat de 80 anys. Vivia al carrer Nou, número 33.

Que descansin en pau

BENVINGUTS:

Catalina Font Castelló va néixer el passat dia 12 de gener. És fill de Lluc Fony Matas i Antònia Castelló Perelló. Viuen al carrer Escola de Nines, número 13.

Enhorabona als pares i demés família

"la Caixa"

OFICINA DE MARIA DE LA SALUT

TELÈFONS D'INTERÈS:

AJUNTAMENT	971525002 (FAX)	971525194
BIBLIOTECA		971525688
UNITAT SANITÀRIA (cita prèvia)		971525594
APOTECARIA		971525020
ESCOLA DE DALT (telèfon i fax)		971525083
ESCOLA DE BAIX		971525252
LOCAL TERCERA EDAT		971525564
PARRÒQUIA		971525033
GESA INCA: AVARIES		971880077
BOMBERS		085
HOSPITAL MANACOR	Informació	971847000
	Urgències	971847060
	Cita Prèvia	971847100
AMBULATORI D'INCA		971502850
URGÈNCIES A TOTA L'ILLA		061
SON DURETA (Centraleta)		971175000
AMBULÀNCIES S.S. (Inca)		971502850
AMBULÀNCIES		971200362
RECAPTACIÓ TRIBUTS CAIB (Inca)		971505901
ADMINISTRACIÓ D'HISENDA (Inca)		971505150

HORARIS:

AJUNTAMENT:
de 8'30 a 15 hores.
APOTECARIA:
Matí: 9 a 13 hores.
Horabaixa: 16'30 a 20'30 hores.
UNITAT SANITÀRIA:
de 9 a 15 hores.
BIBLIOTECA:
Dilluns, dimecres i divendres: de 17 a 19 h.
Dimarts i dijous: de 17 a 20 h.
LÍNIA MARIA-PALMA:
Sortides Maria: 7:30, 11:10, 15 i 18 hores.
(Diumenges, 7:30 i 15 hores)
Sortides Palma: 9, 13:15, 16:30 i 19:45 hores.
(Diumenges, 9 i 19,45 hores)
LÍNIA INCA-MANACOR:
Cap a Manacor: 12'30 i 19'55 hores.
Cap a Inca: 9'40 i 18'50 hores
LÍNIA MARIA-HOSPITAL-MANACOR:
(De dilluns a divendres)
Sortides Maria: 7'55, 10'30 i 14'45 hores
Sortides Manacor: 11'05, 13'35 i 18 hores

PUNT D'ATENCIÓ CONTINUADA DE SINEU:
Polígon de Sineu

- Per demanar hora al servei de Pediatria heu de cridar de 8 a 14 hores al **855043**
- Per urgències, a partir de les 15 hores heu de cridar al **520203**
- Preparació pel part, postpart, control de gestació i informació sobre anticonceptius heu de cridar al **236624**

El temps

MES DE NOVEMBRE

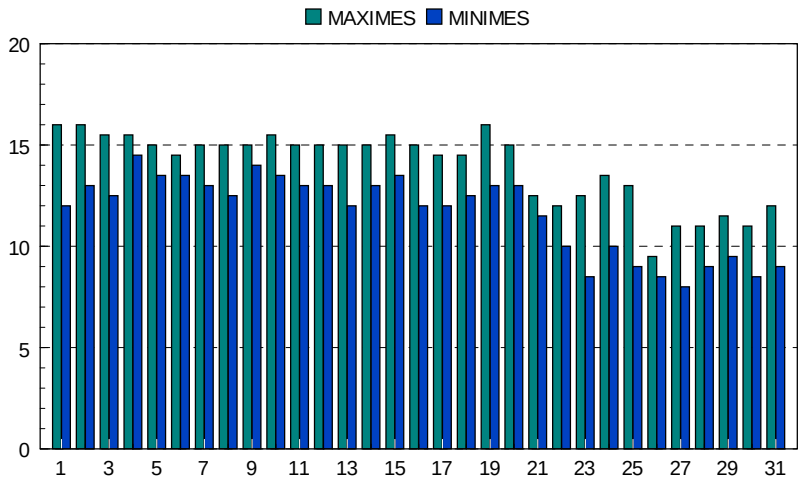

PLUVIOMETRIA

Dia .3 ..... 11 l.
Dia .4 ..... 9 l.
Dia .5 ..... 4,5 l.
Dia .6 ..... 38 l.
Dia .7 ..... 20 l.
Dia .8 ..... 3,5 l.
Dia .9 ..... 12 l.
Dia 12 ..... 4 l.
Dia 26 ..... 25 l

TOTAL: 127 LITRES

Temperatura Màxima
16º C (Dies 1 i 2)
Temperatura Mínima
8,5º C (Dies 23, 26 i 30)
Temperatura Mitjana
12,8º C
Mitjana Màximes
13,9º C
Mitjana Mínimes
11,6º C

LA POESIA DE L'AMO EN LLORENÇ

BEN SEGUR QUE...

Ben segur que a damunt la terra
no hi ha barrabassada més calamitosa,
ni feta més desastrosa
que la barbàrie de la guerra.
Fet que a tots ens aterra
sobretot si es fa en coalició
quan la major preocupació
és destruir per destruir
i poder-se repartir
el pastís de la reconstrucció.

HORARIS DEL TREN QUE PASSA PER SINEU:

Feiners: (1 tren cada hora i 10 minuts aprox.)
Sineu-Palma: 6:44, 7:54, 9:04, 10:14, 11:24, 12:34, 13:44, 14:54, 16:04, 17:14, 18:24, 19:34, 20:44, 22:06.
Palma- Sineu: 6:25, 7:35, 8:45, 9:55, 11:05, 12:15, 13:25, 14:35, 15:45, 16:55, 18:05, 19:15, 20:25, 22 (Si voleu anar a Manacor afegiu 40 minuts a la sortida de Palma)
Dissabtes, diumenges i festius: (1 tren cada hora i 15 minuts aprox.)
Sineu-Palma: 7:01, 8:16, 9:31, 10:46, 12:01, 13:16, 14:31, 15:46, 17:01, 18:16, 19:31, 20:46, 22:01.
Palma- Sineu: 6:45, 8, 9:15, 10:30, 11:45, 13, 14:15, 15:30, 16:45, 18, 19:15, 20:30, 22.(Si voleu anar a Manacor afegiu 49 minuts a la sortida de Palma)

TORNA LA CAVERNA A MARIA ?

Tot just he acabat de passar uns dies de vacances a Maria i ja em trob novament dins la més complexa realitat assistencial-hospitalària diària amb l'epidèmia de grip que ens ha col·lapsat els serveis d'urgències; per tant un quasi ja no recorda els dies i hores autènticament inoblidables que he passat entre la família i els amics fent bulla, matances i caminades llargues i reparadores pels voltants dels verds camps de Maria.

Però també em vénen a la memòria uns fets i unes circumstàncies que s'han esdevingut els mateixos dies en què he gaudit del meu esbarjo, i em referesc a la mal anomenada bulla dels "quintos" i els fets de la nit de Cap d'Any.

Des de fa uns anys, el que altre temps era una manifestació de bulla, bon humor i festa de l'entrada en l'edat autènticament adulta, els 20 màgics anys, en què els al·lots i al·lotes de la mateixa quinta sortien d'uns anys de joventut sense haver suportat encara gaires responsabilitats i s'enfrontaven en el que seria per alguns assumir responsabilitats laborals i en d'altres casos responsabilitats familiars, ara s'ha convertit, any rere any, en una disbauxa de provocacions irresponsables, de comportaments incívics, de molèsties als veïnats, d'ocasionar danys i perjudicis a edificis, mobiliari i indrets públics, és a dir que pertanyen i són adquirits i mantinguts amb doblers de tots nosaltres.

D'uns anys cap aquí, els darrers dies de l'any, que és quan comença la nova anualitat de la seva quintada, la colla de la bulla no deixa de molestar el poble en uns horaris més enllà del que el sentit comú, la decència, el comportament cívic i la llei permeten, i tot això amb una tolerància inacceptable per part de l'autoritat municipal, que de tots els colors n'hi ha hagut, que any rere any es va mantenint.

Tothom al poble accepta, i històricament així ha estat, uns nivells de bulla i bon humor d'aquest col·lectiu que fins i tot li tolera algunes impertinències fins a un cert punt, com no podia ser d'altra manera, però al que aquests darrers anys estam assistint passa de mida, excedeix del bon comportament cívic, de les bones maneres de relacionar-se, del degut respecte a la gent, del tracte al mobiliari públic, del respecte al descans nocturn merescut. I segur que no tots els de la colla són iguals, però uns arrosseguen els altres i finalment n'és responsable tot el col·lectiu.

I aquest comportament no és, desgraciadament, tan sols una manifestació local sinó que també sembla que té imitadors pels pobles del voltant, el que no és cap bon símptoma, sinó tot el contrari, al meu entendre traspua una manera de ser d'una part del jovent que està fortament mancat de civisme i que demostra uns nivells d'educació fortament pertorbats i deficitaris.

També darrerament he pogut llegir unes inscripcions embrutides que jo creia ja definitivament oblidades, i que em recorden els vells temps del comportament groller i curt de gambals entre la joventut de fa unes dècades de pobles veïnats, molt propi dels anys tardo-franquistes quan tot el país patia de retràs d'idees, d'incivisme social tan sols comparable a la repressió social del temps i de comportament immadur. Em referesc a les inscripcions a l'entrada dels pobles de Maria i de Santa Margalida: *"putes taleques"* i *"putes bosquets"*, que eren a la boca de les rivalitats "d'uns individus curts i amb poques llums" de fa unes dècades. Al meu entendre són manifestacions d'un patetisme mental que jo creia superat al meu poble; afortunadament són molts més els al·lots i al·lotes que tenen comportaments cívics i madurs a to amb un país més lliure, culte, europeu i responsable com el que som i al qual pertanyem actualment.

Però si amb això no n'hi hagués prou per estar severament preocupats, els greus incidents ocorreguts la Nit de Cap d'Any, amb bregues i comportament quasi salvatge d'algun individus, no fan més que afegir dubtes a la meva creença que a Maria, la caverna estava realment erradicada.

Un pensava que els vells temps en què quan un volia manifestar que una cosa acabava de manera barroera, emprava aquella expressió de "ha acabat com la processó de Maria" ja havia desaparegut de la memòria popular, però em comencen a venir pensaments que tal vegada el meu optimisme era exagerat.

Un poble on ocorren any rere any aquest fets, i on un no té cap convenciment que les autoritats municipals ni insulars hi posen remei, tal i com passa amb les greus irregularitats urbanístiques que no s'aprecien respostes

Es cafè

Plaça des Pou, 17
Tfn: 971525671
07519 - Maria de la Salut
Dilluns Tancat

Tapes, paelles i menjars per encàrrec

contundents per part de les autoritats corresponents, es malauradament un poble on la caverna més primitiva campa pels seus dominis.

I un fa la reflexió de preguntar-se on és el problema que ho fa possible: una educació deficitària a l'escola?; permeteu-me que ho dubti, em consta que l'educació cívica es una preocupació molt important del docents que tenim tant a Maria com als Instituts del voltant, però l'escola no ho pot fer tot!. Idò on és el problema? Al meu entendre depèn de molts factors: de la televisió, del cinema, de la permisivitat social, ambientals, com el fet que està en boca de tothom que a Maria hi ha un elevat consum de droga, però també i de manera molt important és a la família on hi ha també una greu deficiència, la irresponsabilitat d'alguns pares, que moltes vegades tenen comportaments del mateix estil i per tant són incapaços de transmetre civisme, bona educació i respecte, que és el mínim comú denominador que hem de tenir tots per circular pels carrers i per relacionar-nos com a persones.

Antoni Gelabert Mas

Maria de la Salut, 24 de gener de 2004

En primer lloc, vos vull donar ses gràcies s'enhorabona a tots es que feis possible aquesta revista. Mos donau s'oportunitat de informar-nos de lo que passa al nostre entorn més proper i a més, ens posau a sa nostra disposició un mitjà a on ens podem expressar. Graciós de veres!

Jo des de es començament llegesc FENT CARRERANY fins i tot quan no vivia a Maria, i llavors encara m'agradava més, perquè era una manera de no desconectar des meu poble i estar-hi més aprop

Moltes vegades he volgut escriure, i per una cosa o s'altra, m'havia passat!

Ara, que és recent, no ho deix passar! Just ahir, diumenge, vàrem haver d'anar a n'es metge d'urgències de Sineu. Mos va atendre un metge cubà, que només entrar a la consulta mos va dir textualment:

- *¿Me puede hablar en castellano, que no le entiendo?*

Ma mare, amb molt d'esforç, li va xerrar en castellà, fent grans errades, com és normal a una persona gran que xerra una llengua que no és sa seva i que no ha tengut s'oportunitat de formar-se per tal de fer-ho correctament.

Jo li vaig continuar xerrant es meu idioma, es mallorquí o es català. Li xerrava a poc a poc, amb senyes, com aquell que diu!

Ell va insistir i em va dir a jo:

- *¿Me puede hablar en castellano, que no le entiendo?*

Jo, li vaig contestar que NO M'HAVIA DE LLEVAR ES MEU DRET DE XERRAR ES MEU IDIOMA, i que si volia xerrar es castellà o es cubà, que ho fes, però, al manco, m'havia d'entendre per no privar-me des meu dret d'emprar sa meva llengua A SA MEVA TERRA.

Jo entenc que un acabat d'arribar no ho entengui, llavors es primer dia li puc ajudar, xerrant a poc a poc, amb senyes, traduint ses paraules que no entén, PERÒ NO DEIXARÉ DE XERRAR SA MEVA LLENGUA, que llavors passa el que passa....M'HO OBLIGUEN A XERRAR ES CASTELLÀ.

Si s'administració no els ho demana, JO SI QUE HO FARÉ!! Perquè estim sa nostra llengua i a TOTS es que la respecten!

Joana Pastor

Què hem de fer? Vendre ses cases i anar de lloguer!!

Ja se diu, i és ben cert! Sobretot, quan els llogaters que t'han tocat són uns pocavergonyes!

I què vull dir amb això? Que aquests llogaters no tenen paraula, no compleixen els pactes, ja siguin verbals o escrits, que se n'aprofiten d'un altre, que no se'n van quan toca, que no paguen el que deuen,...

Són aquells que se n'aprofiten de les persones que amb la seva pròpia suor i esforç han aconseguit tenir una casa per llogar i ara tenen tot el dret de tenir-ne un benefici!

Aquests personatges se n'aprofiten dels qui s'han estalviat d'anar a sopar a fora cada dos per tres, dels que no bravegen de roba de marca, dels que no malgasten els doblers, dels que tenen un cotxe més vell que nou, dels que saben transmetre als seus fills el valor per regals no materials, dels que no han de demostrar res amb joies cares, dels qui no tenen motos aquàtiques,...dels que poden anar amb la cara ben alta perquè no deuen res a ningú!

Base de dades d'aquests personatges no n'hi ha, però a un poble petit sí que, al manco, podem saber de quin peu calcen i evitar que tornin enganar ningú!

Joana Pastor

ANAR L'ULL AL BOU AMB L'ELA *XXII*

DEDICATÒRIA

El present article el dedic, amb tot respecte, admiració i gaubança a l'oncle de **Caty Salom i Parets**, a mossèn **Miquel Parets i Serra**, prevere mallorquí i missioner trescador d'immensa humanitat que, al llarg de la seva dilatada i apassionada vocació en el servei als més pobres ha portat la reconfortant paraula de **Déu, Mon Paret** des de **Burundi** al **Perú**, país on en l'actualitat exerceix el seu ministeri, idò és el capellà de Lurigancho, presó de més de 8.000 interns que el tenen en gran estima.

NA CATY A BURUNDI

Preats amics lectors de **Fent Carrerany**: donam avui inici a una nova sèrie que tot recordant el viatge que l'any 1991 na **Caty** va fer a Burundi (quan tan sols es trobava un poc afectada de l'ELA en el seu dit mestre de la mà esquerra) per visitar el seu estimat oncle missioner mossèn **Miquel Parets i Serra**, ens servirà per conèixer un poc més aquest pobre però galanxó país de l'Àfrica negra.

M'imagín que molts de vostès s'estaran preguntant que té a veure Burundi amb l'ELA, que és el tema primordial de la nostra secció. El cert és que poc, però he volgut incloure'l en "Anar l'ull al bou amb l'ELA", per dues raons: la primera i principal és que la nostra ciceró particular per Burundi serà na **Caty**, la qual cosa sempre és un plaer, i la segona és que, ens permetrà oxigenar-nos un poc de l'univers elàtic, cosa que de vegades és necessària.

Dit això, suara anirem al vermell de l'ou, que és el present article, el qual és una transcripció fil per randa de la gravació que na **Caty** amb la seva entonada i garrida veu, va fer per acompanyar unes diapositives realitzades del seu viatge a Burundi.

He d'explicar-los que alguns dels termes que na **Caty** utilitza en la gravació els he canviat, ja que ella es dirigeix als que poden veure les diapositives, cosa que per raons òbvies, als lectors els serà impossible gaudir, amb la qual cosa no s'entendria gaire. Quan na **Caty** ens diu per exemple: "Aquí ens veis a mi i a la meva cosina ..." o bé "Aquest infant ja no podia aguantar més sense menjar..."

Esper que tan vostès com na **Caty** en el cel em disculpin per haver canviat un poc algunes de les seves paraules. Sé que ho entendran. Gràcies.

I bé, crec que és el moment que un servidor posi punt en boca i deixi que na **Caty** ens conti el seu viatge a Burundi. Així doncs amics lectors, amb molt de gust els deix amb aquesta **etxerevida**, **gallarda** i **formosa** mallorquina que nom **Caty Salom i Parets**.

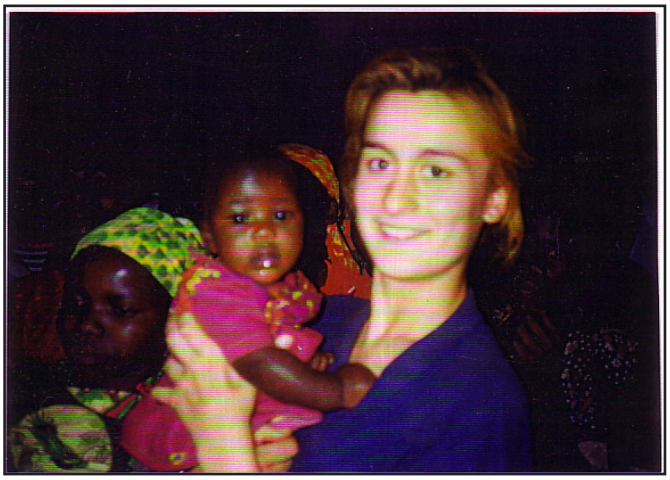

"Mos dormírem a Brussel·les i ens aixecàrem a Burundi.

Després de vuit hores de vol vam passar d'un país desenvolupat a un altre subdesenvolupat.

Així arribàrem aquell 12 de juliol al país dels Mil Pujols.

Només tocar terra, ens adonàrem que aquell aeroport no era el **Son Sant Joan**, sinó que era un lloc molt especial. Era el tercer món, allà no hi ha res mecanitzat, tot és manual.

Passant la duana començava la nostra nova experiència, tot era distint.

El paisatge de color verd, sense cap gratacel, a penes es veien les cases, segons ens digueren, aquestes estaven amagades entre els arbres, per així poder tenir més fresca durant l'estiu.

El cultiu es fa a les terres que hi ha baix els pujols, l'adob que utilitzen és aquell que surt dels formiguers.

Què és un formiguer? Doncs un formiguer és la cremada d'herbes tant si és verda com seca i allò que surt, la cendra, la treuen i l'escampen damunt les plantes.

Les **Mwongues** serveixen per regar les plantes que hi ha baix els pujols i també les fan servir com a partió de les terres.

La feina diària de qualsevol dona, sí, de la dona! Perquè és ella la que treballa, ella treballa els llegums, que serviran posteriorment per alimentar-se durant els propers sis mesos.

El cafè el cultiven per després vendre'l malgrat sigui a preus molt baixos, la palla que hi posen per damunt serveix perquè el sol no doni directament a la terra i no evapori el líquid vell.

El te creix en unes zones més altes, on hi ha més fresca, a diferència del cafè que necessita més sequedat.

Les papaies junt amb els plàtans són els arbres més típics del país.

L'eucaliptus està situat en aquelles zones on hi ha una gran massificació de gent. L'estenen allà, perquè els moscalls de per aquelles zones s'espantin d'allà, degut ja que desprenen una forta olor i els fan servir com a insecticides.

Hi trobam tres tipus de cases. La més comuna és on hi viuen els **bahutus**, també coneguts amb el nom de baixos.

En unes altres hi viu la gent que està situada vora l'aigua, vora els llacs.

I en unes barraques hi viuen els **pigmeus**, el tercer món del tercer món.

La majoria de la gent viuen en l'autèntica misèria, dins les cabanes, o bé fent cases de totxos, ja que ells mateixos les fan aprofitant la terra mesclada amb l'aigua. Després les fan assecar al sol.

Si per desgràcia ha quedat algun tèrmit dins el totxo, poc a poc aquest se'n cuidarà d'anar destruint allò que tant els ha costat fer.

La feina diària de qualsevol ninet és anar a cercar aigua i llenya a uns tres o quatre quilòmetres de ca seva. Aquesta labor la realitzen els ninets de cinc a sis anys.

Els pigmeus són el tercer món del tercer món. Aquests sí que viuen dins l'autèntica misèria.

Els ninets, en lloc de caminar, han d'anar pegant botets, ja que dins les ungles dels peus s'hi fiquen uns bitxets anomenats **infungis**. Per llevar-se'ls, ho han de fer amb unes pues. Aquests bitxos s'hi fiquen degut a la poca higiene que hi ha en el país.

Les fletxes també les fan els **pigmeus**. Les fan els homes a uns preus ridículs, unes 10 pessetes cada una.

Les olles són fetes per les dones. Les usen per transportar-hi l'aigua i també per vendre-les a uns 25 francs. Són unes 13 pessetes i només en poden fer una per dia.

En una família típica del país hi ha el pare, la mare i els ninets i l'únic que du sabates és el pare. Amb això es demostra que és un país molt masclista.

Quan nosaltres anàvem a veure malalts, tota la gent ens acompanyava, tothom volia venir amb nosaltres.

El riu **Ruvubu**, que travessa tot el país, porta l'aigua molt roja i és la que ells beuen.

Vora el riu ara s'ha construït un parc natural, on hi ha la reserva d'animals: búfals, monets, gaseles, serps, etc.

Les canoes estan fetes amb el gruix dels arbres. Les usen per creuar el llac **Rwera** d'una part a l'altra.

Una de les set cascades és la d'en **Mpinga** o de **Karera**. Una altra de les set cascades té una altura de 15 metres, és una autèntica meravella.

La **Piràmide de les Sources du Nile** és a un pujol, i abaix hi ha una font. Aquí, la gent que hi ha anat escriu el seu nom i la data. Després de llegir la placa ho fan. Segons diu la tradició, això du sort.

Aquesta font és una de les fonts on comença el riu **Nil**, el riu que duu fins a Egipte. Són les petites gotetes d'aigua d'aquesta font les que arribaran a donar el començament d'un enorme riu.

Entre els balladors indígenes hi trobam **els Kiros**, un grup de joves d'acció catòlica. Un d'ells va tocant i els altres l'han d'anar seguint. L'edat en què comencen a ballar és molt prompte. No els ensenya ningú, ells ho duen dins la sang.

El **rikembe** és un instrument típic del país. Està fet amb una carabassa.

Les dones en els peus hi duen unes xapes de refresc aplanades i així quan caminen els fa renou i elles poden ballar.

També vam visitar l'hospital de la **poliomielitis**, malaltia que afecta els músculs de les cames i no els deixa caminar.

Molts de nins s'enfilaven en els arbres. Això ho feien per poder-nos veure millor.

Vam creuar diferents ponts. En segons quins, un company nostre anava a veure si el pont era segur: ho va ser.

Haguérem de passar per altres pontets dins la selva.

Els burundesos tot ho transporten damunt el cap. Qualsevol cosa que vos pugueu imaginar, des d'una olla, tres olles, cinc olles, una taula.

Tot ho transporten damunt el cap. Entre el cap i el material que hi transporten hi ha una coroneta que ells anomenen **ingate**.

Jo vaig voler fer el mateix i no vaig poder aguantar-ho.

El que vos podeu trobar pel carrer són ninets que per dues pessetes duen a passejar les vaques dels majors, de la gent important: els **tutsi**.

Mentre que l'home passeja en bicicleta, la seva dona fa feina en el camp.

Un dia de festa va ser el bateig de 59 ninets. Les nines ballaven dins l'església el ball de la llibertat.

Un infant ja no va poder aguantar més sense menjar i no li va importar si estava dins l'església.

En haver acabat la festa, tots anàrem a beure cervesa, feta d'ells mateixos, de plàtan, de pinya i de soia.

Aquesta fruita la fan fermentar i després la beuen. La de soia és l'única cervesa que poden prendre les dones.

Per acabar vam veure el gran sentit de germanor de la gent.

La meva cosina i jo vam tenir uns ninets a damunt. Això els servirà perquè en el futur les mares els diran que un dia uns blancs els tengueren a damunt.

Aquest ha estat un viatge per un país del tercer món, on la gent es mor de fam, de fred, de necessitat.

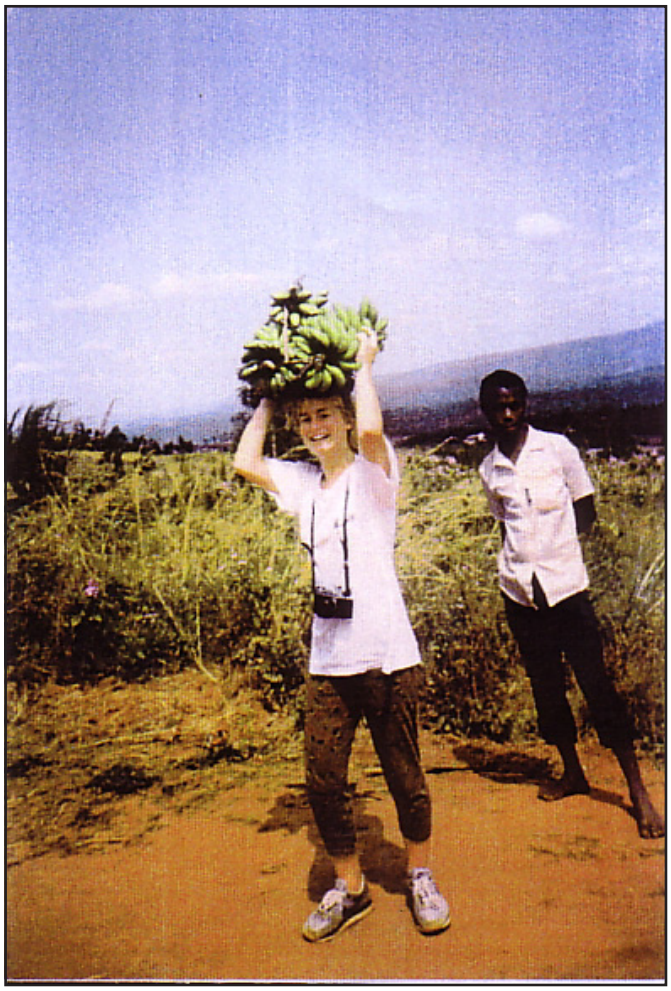

Però malgrat tot això ells sempre tenen el somriure, l'expressió de felicitat a les seves cares.

Tal vegada seria aquesta l'única cosa que hauríem d'aprendre d'ells: **sempre estan contents**"

Caty Salom i Parets

FOTOS ANTIGUES

Estam molt interessats en recollir fotos antigues del nostre poble i la seva gent, amb l'objectiu no molt llunyà de fer-ne una publicació.

Ens agradaria ens les féssiu arribar amb una petita descripció del que representa, l'època aproximada en què es feu la foto i el nom de la persona que l'aporta.

Aquesta que publicam aquest més ens l'ha feta arribar en Pere Sureda Ribas i són un grup de matancers a davant ca mestre Pere Mascaró, mestre Pere "des Retratos".

ANY DE NEUS ...

Així es despertà el poble el dia 26 de gener. Ja feia un grapat d'anys que no el vèiem així.

La neu és maca però causa problemes a la circulació. Va provocar un tap a l'entrada de Maria ja que els cotxes patinaven

Les blanques ovelles de Son Roig se miraven el blanc païsatge nevat tranquil·lament

En Toni i en Jhonny, anaven ben xalests, però no varen voler asseure's al banc.

Al carrer de l'Escola de Nins també hi hagué alguns problemes de circulació.

Aquesta és la imatge del poble des de l'escola, la qual durant dos dies estigué baix mínims, igual que els instituts

REBUTS DE L'ANY 2005

A la passada Assemblea de Fent Carrerany s'aprovà augmentar les quotes de socis i subscriptors per al present any amb el que ha augmentat el cost de la revista, un 3per cent. Així les quotes queden de la següent manera:

Soci: 22,70 euros.(inclou la revista)
Soci familiar: 13,00 euros. (una revista per família)
Subscriptors: 19,60 euros.

Els qui teniu domiciliat els vostre pagament vos descomptaran aquestes quantitats dels vostres comptes o cartilles.

Els qui no el teniu domiciliat, amb aquesta revista o la del proper mes se us deixarà el rebut i el podreu abonar a la repartidora o fer l'ingrés corresponent a qualsevol oficina bancària de Maria als següents comptes corrents:

BANCA MARCH 0061-0102-73-0043100115
LA CAIXA 2100-0774-07-0200012126
SA NOSTRA 2051-0034-18-0099045915

Que la revista arribi a les vostres mans també depèn que l'economia funcioni bé. Moltes gràcies

ACTIVITATS 2005 ASSOCIACIÓ CULTURAL FENT CARRERANY

També a l'Assemblea General celebrada el passat dia 29 de gener es programaren les activitats que s'han de dur a terme durant l'any 2005. Aquí en tenim un resum. Així com es vagin desenvolupant us anirem informant detalladament de cada activitat.

A.- Revista mensual i Calendari 2006

B.- Excursions
1.- 20 de febrer: **Amb tren fins a Santa Maria i tornar per Consell**
2.- 13 de març: **Ermita de Maristel·la d'Esporles**
3.- 24 d'abril: **Puig de Sa Rateta Escorca**
4.- 22 de maig: **Cala Torta, Cala Mitjana, Albarca (Artà)**
5.- 21 d'agost: **Torrent de Pareis, Escorca**
6.- 23 d'octubre; **Es Castell del Rei (Pollença)**
7.- 20 de novembre **Sa Capella Blava (Binibona, Selva)**

Situació de les excursions sobre el mapa de Mallorca

C.- Apadrinament nins de Nicaragua, divendres, 7 d'octubre
D.- Loteria de Nadal
E.- Concurs de betlems
F.- Recull de fotografies antigues per a una publicació
G.- Presentació del DVD Tonades i cançons de camp a Mallorca
H.- Activitats de lectura, amb autor inclòs

LA PRIMERA EXCURSIÓ DE LA TEMPORADA

La primera excursió, la del proper d**ia 20 de febrer,** consistirà en anar en tren fins a Santa Maria i d'allà, a peu, anirem fins a Alaró, per camins rurals que voregen la muntanya. Durem dinar de pa i taleca. La tornada la farem tornant agafar el tren a l'estació d'Alaró-Consell, fins a Sineu.

La partida serà a les 9 del matí, des de Sa Plaça, amb cotxes per poder agafar el tren de les 9 hores i 31 minuts a Sineu. I la tornada, tot depenent de la caminada, podríem agafar el tren de les 17 hores i 10 minuts.

Esperam que el dia sigui bo i poguem gaudir dels ametlers florits i puguem recollir espàrecs per sopar de truita amb espàrecs en arribar a casa.